

Література:

1. Liutikov P. C., Kuzmenko O. B., & Chorna B. G. (2023). Principles of Administrative and Legal Regulation of Notarial Activity. *Problems of Modern Transformations. Series: Law, Public Management and Administration*, (8). <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-8-01-04>
2. Skakun, O. F. (2005). *Teoriia derzhavy i prava* [Theory of the state and law] (2nd. ed.). Kharkiv : Konsum. 656 p.
3. Загальне адміністративне право України : підручник / за заг. ред.: акад. С. Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 792 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-550-4-74>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Любченко О. О.

аспірант

*Київський національний економічний
університету імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна*

Правові засади міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти визначаються розділом XIII Закону України «Про вищу освіту». Так, відповідно до ст. 74 цього закону (яка містить положення, що стосуються державної політики щодо міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти) з метою розвитку міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти та інтеграції системи вищої освіти до світового освітнього простору держава сприяє впровадженню механізму гарантії якості вищої освіти для створення необхідної взаємодовіри, гармонізації систем оцінювання якості вищої освіти України та Європейського простору вищої освіти; узгодженню Національної рамки кваліфікацій з рамкою кваліфікацій Європейського простору вищої освіти для забезпечення академічної та професійної мобільності та навчання протягом життя; співпраці з Європейською мережею національних центрів інформації про академічну мобільність та визнання. Держава здійснює заходи щодо розвитку та зміцнення взаємовигідного міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти і науки відповідно до двосторонніх і багатосторонніх міжнародних договорів [1].

У ст. 1 Закону України «Про вищу освіту» зазначається, що академічна мобільність – це можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами. Згідно із ч. 2 ст. 75 Закону України «Про вищу освіту» одним із основних напрямів міжнародного співробітництва закладів вищої освіти є сприяння академічній мобільності наукових, науково-педагогічних працівників та осіб, які навчаються [1].

Порядок реалізації права на академічну мобільність затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 травня 2022 року № 599) (далі – Порядок) [2].

Діяльність українських, іноземних закладів освіти (наукових установ) та учасників академічної мобільності під час виконання програм академічної мобільності повинна відповідати основним принципам Спільної декларації міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти», вчиненої у м. Болоньї 19 червня 1999 року (Болонська декларація) [3], Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, підписаної 27 червня 2014 року [4], програмним документам у сфері освіти, розробленим міжнародними організаціями, міжнародним договорам України та іншим документам, що визначають політику України у сферах освіти і науки. Для реалізації права на академічну мобільність український та іноземний заклад освіти (наукова установа) укладають у письмовій або електронній формі договір між закладами-партнерами про виконання програми академічної мобільності (партнерський договір) [2].

Учасниками академічної мобільності відповідно до Порядку можуть бути: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, особи, яким надано статус закордонного українця, особи, яких визнано біженцями, та особи, які потребують додаткового захисту, які здобувають вищу освіту певного освітнього, освітньо-наукового/освітньо-творчого рівня, науковий ступінь за денною (очною) формою здобуття освіти (з відривом від виробництва) або працюють за основним місцем роботи в певному українському закладі вищої освіти і які на умовах і в порядку, визначених Порядком, беруть участь у програмі академічної мобільності в іноземному закладі освіти (науковій установі); іноземці, особи без громадянства, які здобувають вищу освіту, науковий ступінь або працюють в іноземному закладі освіти і які на умовах і в порядку, визначених Порядком, беруть участь у програмі академічної

мобільності в певному українському закладі освіти (науковій установі) [2].

Для учасників академічної мобільності важливими з практичної точки зору є питання про обрання належних видів та форм міжнародної академічної мобільності.

Академічна мобільність здобувачів освіти (наукового ступеня), а також педагогічних, науково-педагогічних, наукових, інших працівників закладів освіти поділяється на:

1) за місцем її реалізації: внутрішню, що передбачає навчання, виконання програми академічної мобільності українським учасником в іншому українському закладі освіти (науковій установі), відмінному від місця постійного навчання (роботи); міжнародну, що передбачає навчання, виконання програми академічної мобільності українським учасником в іноземному закладі освіти або іноземного учасника – в українському закладі освіти (науковій установі);

2) за сферою діяльності – на освітню та наукову;

3) за способом реалізації: очну; дистанційну; змішану (очно-дистанційну);

4) освітня академічна мобільність за процедурою визнання результату програми академічної мобільності поділяється на: кредитну, що передбачає навчання українського учасника в іноземному закладі-партнері або іноземного учасника в українському закладі-партнері з метою досягнення результатів навчання та/або відповідних компетентностей із/без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, що будуть визнані в українському (для українського учасника) або іноземному (для іноземного учасника) закладі-партнері постійного місця навчання; ступеневу, що передбачає навчання українського учасника в іноземному закладі-партнері або іноземного учасника в українському закладі-партнері за узгодженими між такими закладами освітніми (освітньо-професійними) програмами з метою здобуття певного рівня освіти, що дає такій особі право на отримання документа про вищу освіту в установленому законодавством порядку [2].

Формами академічної мобільності є:

1) для учасників академічної мобільності, які здобувають освітній ступінь фахового молодшого бакалавра, бакалавра, магістра: навчання за освітніми (освітньо-професійними) програмами кредитної або ступеневої академічної мобільності; мовне стажування; навчально-наукове стажування; наукове стажування; практика; інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо);

2) для учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії/доктора мистецтва, науковий ступінь доктора наук або є педагогічними, науково-педагогічними, науковими, іншими працівниками закладу освіти (наукової установи): участь у програмах кредитної академічної мобільності учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії/доктора мистецтва; участь у спільних освітніх та/або наукових проектах; викладання; стажування; наукове дослідження; наукове стажування; мовне стажування; підвищення кваліфікації; інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо) [2].

Тривалість участі у програмі (програмах) академічної мобільності для учасників академічної мобільності, які здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії/доктора мистецтва, науковий ступінь доктора наук або є педагогічними, науково-педагогічними, науковими, іншими працівниками закладу освіти, не може перевищувати двох років поспіль. Для учасників академічної мобільності, які здобувають освітній ступінь фахового молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, сукупна тривалість участі у програмі (програмах) академічної мобільності не може перевищувати 50 відсотків тривалості нормативного строку навчання за відповідною освітньою (освітньо-науковою/освітньо-творчою) програмою [2].

Однією із важливих передумов ефективної реалізації міжнародної академічної мобільності є вирішення питань про джерела її матеріального забезпечення.

Слід зазначити, що матеріальне забезпечення українських учасників у програмах міжнародної академічної мобільності відповідно до міжнародних договорів України на двосторонній основі або за рахунок сторони, що приймає, або за рахунок сторони, що направляє, крім вимог, визначених Порядком, здійснюється відповідно до вимог Положення про умови матеріального забезпечення осіб, направлених за кордон на навчання та стажування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 1996 року № 287 [5]. В інших випадках фінансування витрат, які здійснює український учасник, включаючи оплату проїзду, проживання, добових, харчування, медичне забезпечення та страхування тощо, здійснюється за власні кошти такого учасника та/або інших фізичних (юридичних) осіб, якщо заклад-партнер не забезпечує здійснення зазначених витрат. Надання українським закладом освіти (науковою установою) державної або комунальної форми власності українським учасникам організаційних, протокольно-інформаційних, консультаційних послуг, послуг з перекладу здійснюється безоплатно відповідно до законодавства [2].

Література:

1. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text>
3. Спільна декларація міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти» (Болонья, 19 червня 1999 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_525#Text
4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
5. Про затвердження Положення про умови матеріального забезпечення осіб, направлених за кордон на навчання та стажування : постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 1996 року № 287. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287-96-%D0%BF#n12>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-550-4-75>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВИЯВЛЕННЯ, РОЗШУКУ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ, ОДЕРЖАНИМИ ВІД КОРУПЦІЙНИХ ТА ІНШИХ ЗЛОЧИНІВ

Магдій С. М.

здобувач ПВНЗ «Університет сучасних знань»

м. Київ, Україна

Поняття «активи» є міжгалузевим терміном і використовується у фінансовому, господарському, цивільному та кримінальному праві, а також в економічній теорії та бухгалтерському обліку. Це зумовлює відсутність єдиного універсального підходу до визначення поняття активів, оскільки у кожній галузі науки та законодавства воно розкривається з урахуванням предмета правового регулювання.

Етимологічно термін «актив» походить від латинського слова *activus*, що означає «діяльний», «такий, що діє», тобто такий, що використовується у діяльності та приносить певний результат. У науковій літературі звертається увага на те, що актив є об'єктом, який або безпосередньо бере участь у діяльності, або використовується